

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSS-x/2022-ERU

Jihlava 6. října 2022

Č. j.: x-x/2022-ERU

USNESENÍ

Energetický regulační úřad, se sídlem Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava, o podání pana, ve věci sporu se společností E.ON Energie, a.s., se sídlem F. A. Gerstnera 2151/6, České Budějovice 7, 370 01 České Budějovice, IČO: 26078201, v souladu s ustanovením § 76 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „správní řád“),

r o z h o d l t a k t o :

Podání ze dne 3. října 2022 učiněný panem, ve kterém se domáhá vydání následujícího rozhodnutí:

I. Společnost E.ON Energie, a.s., se sídlem F. A. Gerstnera 2151/6, České Budějovice 7, 370 01 České Budějovice, IČO: 26078201, jako obchodník s elektřinou, je povinna splnit povinnost ze smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny č. 955x ze dne 21. prosince 2020, a to uplatnit pro následné smluvní období, tedy pro období 1. listopadu 2022 – 31. října 2023 u odběrného místa elektřina – EAN 8591824x (adresa) ceník ElektřinaTrend Listopad, který byl ke dni uzavření této smlouvy zveřejněn na webových stránkách dodavatele, konkrétně ceník ElektřinaTrend Listopad účinný od 1. listopadu 2020.

II. Společnost E.ON Energie, a.s., se sídlem F. A. Gerstnera 2151/6, České Budějovice 7, 370 01 České Budějovice, IČO: 26078201, jako obchodník s elektřinou, je povinna splnit povinnost ze smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny č. 955x ze dne 21. prosince 2020, a to uplatnit pro následné smluvní období, tedy pro období 1. listopadu 2022 – 31. října 2023 u odběrného místa elektřina – EAN 8591824x (adresa) ceník ElektřinaTrend Listopad, který byl ke dni uzavření této smlouvy zveřejněn na webových stránkách dodavatele, konkrétně ceník ElektřinaTrend Listopad účinný od 1. listopadu 2020.

se podle ustanovení § 43 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů,

o d k l á d á .

O d ů v o d n ě n í :

Energetický regulační úřad obdržel dne 3. října 2022 ze strany pana (dále též „podatel“), podání směřující proti společnosti E.ON Energie, a.s., se sídlem F. A. Gerstnera 2151/6, České Budějovice 7, 370 01 České Budějovice, IČO: 26078201 (dále též „společnost E.ON Energie, a.s.“).

Podaným návrhem se podatel domáhá uložení povinnosti dodržet dohodnuté ceny po celou dobu trvání závazků s předmětem dodávky elektřiny, tj. do dne 31. října 2023. V podání

podatel zejm. uvedl, že se společností E.ON Energie, a.s. dne 21. prosince 2020 uzavřel retenční smlouvy o sdružených dodávkách elektřiny (dále jen „smlouvy“).

Dne 27. září 2022 podatel obdržel prostřednictvím e-mailu oznámení o zvýšení ceny, ale s uvedením ceníku, který je v rozporu se zněním ustanovení ve smlouvách, kde je uvedeno: „Pro období do 31.10.2022 platí individuální cena za dodávku elektřiny uvedená níže. Pro následující období se sjednává produktová řada ElektřinaTrend a cena za dodávku elektřiny bude stanovena Ceníkem ElektřinaTrend LISTOPAD, který je ke dni uzavření této Smlouvy zveřejněn na <http://www.eon.cz>.“

Ke dni uzavření smluv byl zveřejněn na webu společnosti E.ON Energie, a.s. ceník ElektřinaTrend LISTOPAD účinný od 1. listopadu 2020. Podle jednoho z výkladů (výhodnějšího pro slabší smluvní stranu) se má uplatnit právě tento ceník. V oznámení o zvýšení z 26. září 2022 však odpůrce oznamuje ceník ElektřinaTrend LISTOPAD účinný od 1. listopadu 2022.

Energetický regulační úřad především posoudil požadavek podatele na rozhodnutí sporu ve vazbě na věcnou příslušnost správního orgánu k vedení řízení a vydání požadovaného rozhodnutí v řízení dle energetického zákona.

Podle § 7 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, platí, že v občanském soudním řízení projednávají a rozhodují soudy spory a jiné právní věci, které vyplývají z poměrů soukromého práva, pokud je podle zákona neprojednávají a nerozhodují o nich jiné orgány. Výjimky z obecné soudní pravomoci musí být založeny zvláštním zákonem, přičemž ve zvláštním zákoně zakotvené kompetenční normy je třeba navíc vykládat restriktivně.

Energetický regulační úřad v rámci své pravomoci pro správní rozhodování je jako správní úřad povinen rozhodovat pouze a jen na základě zákona a v jeho mezích, tedy v souladu s ústavním principem enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí, který vyplývá přímo z čl. II odst. 2 Listiny základních práv a svobod a rovněž z čl. II odst. 3 Ústavy České republiky („Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.“).

Tento princip pro účely správního řízení provádí ustanovení § 10 správního řádu, dle něhož platí, že správní orgány jsou věcně příslušné jednat a rozhodovat ve věcech, které jim byly svěřeny zákonem nebo na základě zákona, a dále § 2 odst. 2 správního řádu, který stanoví, že správní orgán uplatňuje svou pravomoc pouze k těm účelům, k nimž mu byla zákonem nebo na základě zákona svěřena, a v rozsahu, v jakém mu byla svěřena. Citované normy zakotvují ústavní požadavek, aby v daných věcech rozhodovaly pouze orgány věcně příslušné. Věcná příslušnost je pak vymezena především zvláštními zákony a nelze ji jakkoli nad rámec zákona rozšiřovat.

V tomto lze odkázat na judikaturu Nejvyššího správního soudu ohledně restriktivního výkladu pravomocí správního orgánu rozhodovat soukromoprávní spory jako výjimku z pravidla příslušnosti obecných soudů viz usnesení ze dne 13. dubna 2010 pod č. j. Konf 108/2009-11, usnesení ze dne 14. července 2015 pod č. j. Konf 26/2014-18.

Podle § 17 odst. 7 písm. e) bodu 1. energetického zákona platí, že Energetický regulační úřad na návrh spotřebitele odebírajícího elektřinu, plyn nebo tepelnou energii pro spotřebu v domácnosti nebo zákazníka, který je fyzickou osobou podnikající, rozhoduje „spory mezi zákazníkem a držitelem licence o splnění povinností ze smluv, jejichž předmětem je dodávka nebo distribuce elektřiny, plynu nebo tepelné energie“.

Podatel svým návrhem vlastně sleduje autoritativní deklaraci ohledně sjednané ceny (fixaci obsahu v čase).

Dodávka elektřiny do odběrného místa probíhá kontinuálně podle potřeb podatele, přičemž cenově kvantifikována (ve vztahu k podateli) bývá až v okamžiku provedení fakturace a vystavení vyúčtování za množství odebrané komodity a poskytnutých souvisejících služeb, čímž je teprve případně porušena smluvní povinnost dodavatele dodávat elektřinu nebo plyn za sjednaných podmínek včetně cenových. Teprve v takovém případě bude postaveno najisto (přiřazení konkrétní částky zjištěnému množství elektřiny), zda, popř. v jakém rozsahu je či není tvrzená garance (smluvní povinnost) plněna.

Není-li vyúčtování, skrze které dochází k závazku adekvátního jednání ze strany protistrany, nepřipadá do úvahy ani plnění za podmínek sjednaných ve smlouvě. Závazek je plněn, tj. elektřina je dodávána a odebírána, přičemž závazek podatele zaplatit cenu za dodanou elektřinu dosud (ve smyslu konkrétního určení) nenastal. Logicky proto nemohl být ani dodavatelem doposud porušený.

Podatel okolnost vystavení nesprávného vyúčtování netvrdil, čemuž odpovídá i koncepce požadovaného petitu. Dosud nebyla zasažena jeho majetková sféra porušením smluvní povinnosti, takže v tomto směru jde o návrh preventivní charakteru, jehož obsahem je budoucí určení obsahu vzájemných práv a povinností smluvních stran. K takovému rozhodování podle § 17 odst. 7 písm. e) bodu 1. energetického zákona ovšem není Energetický regulační úřad příslušný, protože výsledkem řízení musí být vydání rozhodnutí o splnění smluvní povinnosti, která nebyla dodržena, nikoli určení budoucího obsahu právního vztahu, jak požaduje podatel.

Vydané rozhodnutí také musí být rozhodnutím způsobilým k výkonu, což rozhodnutí o určení existence smluvní povinnosti do budoucna materiálně, resp. deklarace, že určitou cenu účtovat nemůže, není. I tento nedostatek vypovídá o tom, že k vydání takového určovacího rozhodnutí podle § 17 odst. 7 písm. e) bodu 1. energetického zákona není Energetický regulační úřad věcně příslušný.

Požadavek podatele lze srovnat s deklaratorními návrhy na určení neexistence povinnosti hradit smluvní pokutu. Rozdíl je pouze v tom, že podatel nyní požaduje určení neexistence práv a povinností stran smlouvy.

V daném případě neexistence povinnosti zákazníka hradit smluvní pokutu Krajský soud v Brně v rozsudku č. j. 30 A 11/2018-98 ze dne 21. února 2019 dospěl k právnímu závěru, že v tomto směru vydaná deklaratorní rozhodnutí Energetického regulačního úřadu jsou nicotná z důvodu, že byla vydána mimo věcnou příslušnost správního orgánu založenou § 17 odst. 7 písm. e) energetického zákona.

Krajský soud v Brně akcentoval, že musí jít v případě řízení podle § 17 odst. 7 písm. e) bodu 1. energetického zákona o takové spory, ve kterých zákazník (spotřebitel) tvrdí, že držitel licence je povinen něco vykonat (splnit povinnost), neboť mu tato povinnost vyplývá ze smlouvy. Výsledkem řízení je rozhodnutí ukládající povinnost, popř. zamítnutí návrhu, které může být exekucním titulem. Nejvyšší správní soud rozsudkem č. j. 9 As 97/2019-53 ze dne 22. dubna 2021 kasační stížnost zamítl a provedl základní právní analýzu pravomoci Energetického regulačního úřadu vyplývající z § 17 odst. 7 písm. e) bodů 1. a 2. energetického zákona. Z rozsudku vyplývá, že se Nejvyšší správní soud ztotožnil s právním názorem Krajského soudu v Brně ohledně neexistence věcné příslušnosti Energetického regulačního úřadu, a tím způsobené nicotnosti vydaných rozhodnutí. Z prezentovaných rozsudků soudů se podává, že svěřil-li zákonodárce v § 17 odst. 7 písm. e) bod 1. energetického zákona věcnou

příslušnost Energetickému regulačnímu úřadu k rozhodování o tam specifikovaných sporech na plnění, nelze takto zákonem nastavenou pravomoc rozšiřovat i na rozhodování ve sporech o určení, že určitá smluvní povinnost vyplývající ze smluv o dodávkách elektřiny, plynu nebo tepelné energie existuje či nikoliv.

Z výše uvedených soudních závěrů vyplývá, že předmětem řízení podle § 17 odst. 7 písm. e) bodu 1. energetického zákona nemůže být požadavek na určení neexistence či existence smluvní povinnosti.

V tomto případě podatel požadoval v podstatě rozhodnutí podle § 17 odst. 7 písm. e) bodu 1. energetického zákona o určení smluvní povinnosti druhé strany účtovat sjednané ceny do budoucna (resp. že společnost E.ON Energie, a.s. nemá nárok účtovat zvýšené ceny), když namítal, že provedené oznámení o změně ceny dodávky elektřiny nevyvolalo do budoucna zamýšlené právní účinky. Výsledkem takového řízení by nebylo zákonem předpokládané rozhodnutí o uložení splnění smluvní povinnosti, které by současně bylo exekucním titulem.

V případě vydávání některých určovacích rozhodnutí je sice Energetický regulační úřad věcně příslušný podle § 17 odst. 7 písm. e) bodu 2. energetického zákona, ale předmětem takového rozhodování může být podle zákona určení, zda právní vztah vznikl, trvá nebo zanikl, a kdy se tak stalo. Předmětem takového určení může být výhradně rozhodnutí v otázce existence právního vztahu, nikoli určení dílčí obsahové náležitosti v podobě jednotlivého práva nebo povinnosti.

Lapidárně řečeno Energetický regulační úřad není příslušný rozhodovat o takto formulovaném nároku (určení účtovat určitou cenu do budoucna). Správní orgán může rozhodovat až o konkrétním porušení smluvní povinnosti (špatně vyúčtovaná cena seznatelná například z obdržení vyúčtování); návrh by pak musel směřovat ke splnění povinnosti ze smlouvy vystavit vyúčtování za konkrétní období a v konkrétní výši dle sjednaného ceníku.

Energetický regulační úřad není kompetentní rozhodovat o této žádosti podle § 17 odst. 7 písm. e) energetického zákona, ani podle jiného zvláštního zákona, což představuje neodstranitelný nedostatek pravomoci správního orgánu bránící vedení sporného správního řízení a vydání meritorního rozhodnutí v dané věci. Energetický regulační úřad jako nositel státní moci může vydat pouze takový akt, k jehož vydání ho opravňuje zákon.

Podle ustanovení § 43 odst. 1 písm. b) správního řádu není řízení o žádosti zahájeno a správní orgán věc usnesením odloží v případě, že bylo učiněno podání, k jehož vyřízení není věcně příslušný žádný správní orgán. Podle odstavce druhého tohoto ustanovení se usnesení o odložení věci vždy oznamuje osobě, které se týká, je-li známa, a podateli.

Podle rozsudku Krajského soudu v Praze č. j. 44 A 52/2010-33 ze dne 16. září 2011 je „jediným přípustným rozhodnutím o žádosti, o níž není správní orgán vůbec příslušný rozhodovat a ani zde není jiného orgánu, jemuž by měla být žádost usnesením podle § 12 správního řádu postoupena, usnesení o odložení věci podle ustanovení § 43 odst. 1 písm. b) správního řádu.“ Podle tohoto ustanovení není řízení o žádosti zahájeno a správní orgán věc usnesením odloží v případě, že bylo učiněno podání, k jehož vyřízení není věcně příslušný žádný správní orgán.

Ustanovení § 76 správního řádu vymezuje situace, kdy správní orgán rozhoduje formou usnesení včetně důsledků vydání takové formy rozhodnutí. Podle odstavce prvního tohoto ustanovení platí, že v případech stanovených zákonem rozhoduje správní orgán usnesením.

Jelikož bylo učiněno podání, k jehož vyřízení není věcně příslušný žádný správní orgán, Energetický regulační úřad návrh na zahájení správního řízení ze dne 3. října 2022 od pana, usnesením podle § 43 odst. 1 písm. b) správního řádu odložil.

P o u č e n í o o p r a v n é m p r o s t ř e d k u :

Proti tomuto usnesení lze podat rozklad k Radě Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Rozklad proti usnesení nemá odkladný účinek (§ 76 odst. 5 správního řádu).

Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení usnesení, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené usnesení připraveno k vyzvednutí.

Mgr. Michael Kujínek oprávněná
úřední osoba oddělení sporných a
schvalovacích řízení

Rozdělovník: Pan
E.ON Energie, a.s.